

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/પ્રથમ અપીલ નંબર ૩૬૪/૨૦૧૬

[આર/એફ.એ./૩૬૪/૨૦૧૬ માં ૧૯/૦૯/૨૦૨૪ તારીખના ઓર્ડરની

સ્પીકિંગ ટુ મિનિટ્સ (આદેશ સુધારણા) માટેની નોંધ]

=====

પૌલભાઈ જેઠાભાઈ પટેલિયા અને અન્યો

વિરુદ્ધ

ડિવિઝનલ કંટ્રોલર અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ :

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧,૨,૩,૪ માટે શ્રી હિરન એમ. મોદી (૩૭૩૨)  
પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૨ માટે બિન-પાલન / પ્રોસેક્યુશનના અભાવે ૨૬  
પ્રતિવાદી નંબર ૧ માટે શ્રી સી. એસ. શુક્લા (૭૫૪૯)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંદીપ એન ભટ્ટ

તારીખ: ૨૨/૧૧/૨૦૨૪

મૌખિક આદેશ

૧. અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા દાખલ કરાયેલી મિનિટો સાથે વાત કરવા માટે નોંધનો ઉપયોગ કર્યો.

૨. આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ૧૯/૦૯/૨૦૨૪ તારીખના આદેશમાં, ફરો નંબર ૬.૫ માં, વિગતો સામે રકમ; "કુલ" અને "વધારાની રકમ જે આપવામાં આવે છે", આથી સુધારવામાં આવે છે અને હવે, અનુક્રમે "૨૬,૬૩,૧૦૦/-" અને "૨૪,૨૮,૧૦૦/-" તરીકે વાંચવામાં આવે છે.

૩. બાકીનો ઓર્ડર અપરિવર્તિત રહેશે.

૪. તદનુસાર, મિનિટો સાથે વાત કરવા માટેની નોંધનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.તે મુજબ નવી રિટ/આદેશ જારી કરવામાં આવશે.

(સંદીપ એન. ભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તિ)

સ્લોક બારોટ

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/પ્રથમ અપીલ નંબર ૩૬૪/૨૦૧૬

મંજૂરી અને સર્હી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંદીપ એન ભટ્ટ

=====

૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી

આપવામાં આવી શકે છે?

૨ પત્રકારને સંદર્ભ કરવામાં આવશે કે નહીં?

૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?

૪ શું આ કેસમાં ભારતનું બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા

કોઈ આદેશના અર્થઘટને સંબંધિત કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો

સમાવેશ થાય છે ?

=====

પૌલભાઈ જેઠાભાઈ પટેલિયા અને અન્યો

વિરુદ્ધ

ડિવિઝનલ કંટ્રોલર અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ :

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧,૨,૩,૪ માટે શ્રી હિરન એમ. મોદી (૩૭૩૨)

પ્રતિવાદી નંબર ૧ માટે શ્રી સી. એસ. શુક્લા (૭૫૪૯)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૨ માટે બિન-પ્રોઝેક્શન માટે અસ્વીકૃત

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંદીપ એન ભટ્ટ

તારીખ: ૧૯/૦૯/૨૦૨૪

## મૌખિક ચુકાદો

૧. વર્તમાન પ્રથમ અપીલ, મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૧૭૩ હેઠળ, અપીલકર્તા/ઓ-મૂળ દાવેદાર/ઓ-મૃતકના કાનૂની વારસદારો દ્વારા કરવામાં આવે છે, જેઓ મોટર અકસ્માત દાવા ટ્રિબ્યુનલ (સહાયક), નડિયાદ દ્વારા મોટર અકસ્માત દાવો અરજી નંબર ૫૨૭/૨૦૦૭ માં પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને એવોર્ડથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ છે, જેના દ્વારા ટ્રિબ્યુનલે દાવો અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી તેની અનુભૂતિ થાય ત્યાં સુધી વાર્ષિક ૭.૫ ટકા વ્યાજ સાથે રૂ.૩૫૦૦૦ રૂપિયાનું વળતર ચુકવ્યું છે. એટલે કે જી. એસ. આર. ટી. કોર્પોરેશન ૯૦ ટકા સુધી જવાબદાર છે અને હરીફ નંબર ૨ એટલે કે નોંધણી નંબર જી. જે.-૬-બી. આર.-૮૬૧૪ ધરાવતી મોટરસાયકલનો માલિક, સંયુક્ત રીતે અને અલગ અલગ રીતે.

૨. દાવેદારો અનુસાર કેસની ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ તે ૨૬/૦૩/૨૦૦૭ પર સવારે લગભગ ૬-૩૦ વાગ્યે, મૃતક-સરલાબેન જીજે-૬-બીઆર-૮૬૧૪ નોંધણી નંબર ધરાવતી મોટરસાયકલ પર

પિલિયન રાઈડર તરીકે જઈ રહી હતી.આ મોટરસાયકલ મધ્યમ ગતિમાં હતી અને રસ્તાની જમણી બાજુએ જઈ રહી હતી.જ્યારે તેઓ ઓડ-અહિમા ક્રોસ રોડ પરથી પસાર થઈ રહ્યા હતા, ત્યારે તે સમયે નોંધણી નંબર જીજે-૧૮-વી-૫૫૭૧ ધરાવતી વિરોધી એસટી બસ ઉતાવળમાં અને બેદરકારીથી અને સંપૂર્ણ ઝડપે આવી હતી, જેનાથી માનવ જીવન જોખમમાં મુકાઈ ગયું હતું અને મોટરસાયકલ સાથે અથડાઈ હતી.પરિણામે, મૃતકને ગંભીર ઈજાઓ થઈ હતી અને આખરે, મૃતકનું ઘટનાસ્થળે જ મોત થયું હતું.તેથી, મૃતકના કાનૂની વારસદારોએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વર્તમાન પ્રતિવાદીઓ સામે અકુદરતી અને અકાળ મૃત્યુ માટે ખર્ચ અને વ્યાજ સાથે વળતરની માંગ કરતી દાવો અરજી દાખલ કરી છે.

૨.૨ વિરોધીઓને નોટિસ આપવામાં આવી હતી.વિરોધી નંબર ૧-જી. એસ. આર. ટી. સી. એ દાવો અરજીમાં દાવેદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા તમામ દાવાઓનો વિરોધ કરીને તેનું લેખિત નિવેદન/વાંધાઓ રજૂ કર્યા છે અને દાખલ કર્યા છે.વિરોધી નંબર ૨-મોટરસાયકલના માલિકે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ હાજર ન થવાનું અને દાવો અરજીને પડકારવાનું પસંદ કર્યું છે.

૨.૩ ટ્રિબ્યુનલે મુદ્દાઓ તૈયાર કર્યા છે.મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું નેતૃત્વ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ હરીફ પક્ષો દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.દસ્તાવેજી તેમજ મૌખિક પુરાવા અને બારમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને

ધ્યાનમાં લીધા પછી, ટ્રિબ્યુનલે ઉપર નોંધ્યા મુજબ વળતર આપીને દાવાની અરજીને આંશિક રીતે મંજૂરી આપી છે.

૨.૪ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને એવોર્ડથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, દાવેદારો દ્વારા વર્તમાન અપીલને વળતરની રકમમાં વધારો મેળવવા માટે દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩.૧ અપીલકર્તા/દાવેદારો તરફથી જાણીતા વકીલ શ્રી હીરેન મોદીએ રજૂઆત કરી છે કે ટ્રિબ્યુનલે વળતરની રકમની યોગ્ય ગણતરી ન કરવામાં ભૂલ કરી છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ચુકાદાની રકમ ઓછી છે કારણ કે ટ્રિબ્યુનલે મૃતકની સંભવિત આવક, બેદરકારી, જવાબદારી અને પારિવારિક સંજોગો વગેરે જેવા વિવિધ પાસાઓને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધા નથી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અકસ્માત સમયે મૃતકની ઉંમર માત્ર ૨૫ વર્ષની હતી અને તે વિધા સહાયક તરીકે સેવા આપી રહ્યો હતો.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે સંબંધિત સમયે, તેમની માસિક આવક ૫૦૦૦ રૂપિયા હતી જેને ૧૫૦૦૦ રૂપિયા તરીકે ગણવી જરૂરી છે, જેને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવતી નથી.તેમણે (૨૦૧૮) ૩ એસ. સી. સી. ૨૦૪ માં નોંધાયેલા રામરાવ લાલા બોર્સે વિરુદ્ધ ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્ચોરન્સ કંપની લિમિટેડના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના પ્રથમ અપીલ નંબર ૨૭૩૮/૨૦૨૨ પર નોંધાયેલા પ્રવીણકુમાર જેસાંગભાઈ ચૌધરી વિરુદ્ધ

સોમાજી રણચુડજી ઠાકુરની પિંડીબેન વિધવા કેસમાં આ કોર્ટના નિર્ણયો (i) પર આધાર રાખ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે મૃતકને કાયમી બનાવવામાં આવે તેવી શક્યતા છે અને તેથી તેને દર મહિને ૧૫૦૦૦ રૂપિયા પગાર મળવાની સંભાવના છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ટ્રિબ્યુનલે મૃતકની સંભવિત આવકને ધ્યાનમાં લીધી નથી, જે નેશનલ ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ પ્રણય શેઠી (૨૦૧૭) ૧૬ એસ. સી. સી. ૬૮૦માં નોંધાયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને ૫૦ ટકા હોવી જોઈએ.તેમણે વાજબી રીતે રજૂઆત કરી છે કે ટ્રિબ્યુનલે વ્યક્તિગત ખર્ચ અને ગુણકની કપાતને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધી છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે તેથી, નિર્ભરતાના નુકસાનને ધ્યાનમાં રાખીને, તેની ગણતરી રૂપિયા ૧૫૦૦૦ તરીકે કરવામાં આવશે કારણ કે માસિક આવકને ૧૨ મહિના દ્વારા ગુણાકાર કરવામાં આવશે અને ૫૦ ટકા સંભવિત આવકને વ્યક્તિગત ખર્ચ તરીકે ઘટાડીને અડધો ભાગ કરવામાં આવશે અને ૧૮ ગુણક દ્વારા ગુણાકાર કરવામાં આવશે, જે રૂપિયા ૨૪,૩૦૦૦૦ થશે, જે નિર્ભરતાની કુલ ખોટ હશે, જે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા દાવેદારોને આપવામાં આવવી જોઈએ.

૩.૨ તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે સામાન્ય અને બિન-આર્થિક નુકસાનને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે સંપત્તિના નુકસાન અને અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ માટે દરેકને ૧૮,૧૫૦/- રૂપિયા આપવાનો આદેશ આપવો

જોઈએ.તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી છે કે કન્સોર્ટિયમના નુકસાન માટે, બે આશ્રિતો એટલે કે માતાપિતા છે અને તેથી, યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ સર્વિંદર કૌર @સતવિંદર કૌર (૨૦૨૧) ૧૧ એસ. સી. સી. ૭૮૦ માં નોંધાયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણય અનુસાર દરેક આશ્રિતને ૪૮,૪૦૦/- રૂપિયા ચૂકવવા જોઈએ.

૩.૩ તેમણે રજૂઆત કરી છે કે તે મુજબ વિવાદિત એવોર્ડમાં ફેરફાર કરીને વળતર વધારવું જરૂરી છે અને આ અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે.

૪. તેનાથી વિપરીત, પ્રતિવાદી-ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ પરિવહન નિગમ માટે લડતા વિદ્વાન વકીલ શ્રી સી. એસ. શુક્લાએ રજૂઆત કરી છે કે ટ્રિબ્યુનલે મૃતકની આવક, મૃતકની ઉંમર, નિર્ભરતા અને આવકના ભાવિ પાસાને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધી છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે સંપત્તિના નુકસાન અને અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ હેઠળ, ટ્રિબ્યુનલે યોગ્ય વળતર આપ્યું છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે કન્સોર્ટિયમના નુકસાનના વડા હેઠળની રકમ ન્યાયી અને યોગ્ય છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ કોર્ટ દ્વારા કોઈ દખલગીરી થવી જોઈએ નહીં.

૫. ઉલ્લેખનીય છે કે મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની જોગવાઈઓ 'ન્યાયી અને ન્યાયી' વળતરની વિભાવનાને સર્વોચ્ચ મહત્વ આપે છે.તે એક ફાયદાકારક કાયદો છે જે પીડિતો અથવા તેમના પરિવારોને રાહત આપવાના હેતુથી ઘડવામાં આવ્યો છે.મોટર વાહન અધિનિયમની કલમ ૧૬૮ 'ન્યાયી વળતર' ની વિભાવના સાથે સંબંધિત છે જે નિષ્પક્ષતા, વાજબીપણું અને સમાનતાના આધારે નક્કી થવી જોઈએ.તે માનવ દુઃખને શક્ય હોય ત્યાં સુધી સારું બનાવવાનો પણ પ્રયાસ કરે છે અને જે પરિવારોએ તેમના રોજીરોટી ગુમાવનારને ભટકવાથી બચાવ્યા છે.જો કે આવા નિર્ધારણ ક્યારેય અંકગણિત રીતે ચોક્કસ અથવા સંપૂર્ણ ન હોઈ શકે, તેમ છતાં દાવેદારો દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલી રકમને ધ્યાનમાં લીધા વિના કોર્ટ દ્વારા ન્યાયી અને વાજબી વળતર આપવાનો પ્રયાસ થવો જોઈએ.

૬.૧ મેં હરીફ પક્ષો દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો પર વિચાર કર્યો છે.મેં ટ્રિબ્યુનલના રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહીનો અભ્યાસ કર્યો છે.હું ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદામાંથી પસાર થયો છું.રેકૉર્ડ પરથી જાણવા મળે છે કે અકસ્માત સમયે મૃતકની ઉંમર આશરે ૨૫ વર્ષની હતી અને તે સંબંધિત સમયે વિદ્યા સહાયક તરીકે કામ કરતી હતી અને તેણીને કાયમી બનાવવામાં આવે તેવી શક્યતા હતી અને તેથી, તેણીને દર મહિને ૧૫૦૦૦ રૂપિયા પગાર મળવાની શક્યતા હતી અને તેણીની માસિક આવકને દર મહિને

૧૫૦૦૦ રૂપિયા ગણવી જરૂરી હતી, જે ન્યાયી અને યોગ્ય છે, જેને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવતી નથી.આ તબક્કે, રામરાવ લાલા બોર્સે (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને તેના પરિચ્છેદ ૫,૬ અને ૮, જે નીચે મુજબ છે:

“૫. દાવેદારોનો કેસ એ આધાર પર આધારિત હતો કે મૃતકને કાયમી બનાવવામાં આવે તેવી શક્યતા છે, જે ઘટનામાં તે વધુ પગાર મેળવવા માટે હકદાર હશે.પી. ડબલ્યુ. ૩, જે ટ્રસ્ટના સચિવ હતા, તેમણે પદભ્રષ્ટ કર્યું હતું કે વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા વધી છે અને કામનું ભારણ વધ્યું છે, તેમ છતાં મૃતક જેવી વ્યક્તિઓએ આ પદ માટે સરકાર તરફથી મંજૂરી ન મળવાને કારણે કરારના આધારે સેવા ચાલુ રાખી હતી.ઉચ્ચ કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે પીડબ્લ્યુ ૩ નો પુરાવો એ હતો કે જો સરકારે મૃતકની પરિષ્ઠતા અને અનુભવને ધ્યાનમાં રાખીને આ પદને મંજૂરી આપી હોત, તો ટ્રસ્ટે તેમને કાયમી શિક્ષક તરીકે નિયુક્ત કર્યા હોત, જેમાં છઠ્ઠા પગાર પંચના ધોરણો અનુસાર તેમનો પગાર દર મહિને ૪૦,૦૦૦ રૂપિયા હોત.તારણ એ આવ્યું હતું કે સંબંધિત સમયે મૃતકની ઉંમર ૨૯ વર્ષની

હતી; કે તેણે મુંબઈ યુનિવર્સિટીમાંથી બી. એડ. પૂર્ણ કર્યું હતું અને ૨૦૦૧ થી ૨૦૦૬ સુધી અંગ્રેજી ભણાવવા માટે કામચલાઉ/કરારના આધારે કાર્યરત સહાયક શિક્ષક હતા.ઉચ્ચ કોર્ટે મહારાષ્ટ્ર એમ્પ્લોઈઝ ઓફ પ્રાઈવેટ સ્કૂલ્સ (સેવાની શરતો) નિયમન અધિનિયમ, ૧૯૭૭માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓને સમર્થન આપ્યું હતું.આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, હાઈકોર્ટ એ નિષ્કર્ષ પર પહોંચી હતી કે જો મૃતક જીવતો હોત, તો તેને નિયમિત કરવામાં આવ્યો હોત અને તેને દર મહિને ૪૦,૦૦૦ રૂપિયાનો પગાર મળ્યો હોત.ઉચ્ચ કોર્ટે એવું માન્યું હતું કે ભવિષ્યની સંભાવનાઓને કારણે ૫૦ ટકાનો વધારો થવો જોઈએ.જો કે, ઉચ્ચ કોર્ટે એવું માન્યું હતું કે ટ્રિબ્યુનલ ૧૭ નો ગુણક લાગુ કરવામાં ભૂલ કરે છે.૨૦૦૬માં મૃતકના પિતાની ઉંમર ૬૫ વર્ષ અને તેમની માતાની ઉંમર ૫૦ વર્ષ હતી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, હાઈકોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે માતાપિતાની સરેરાશ ઉંમર ૬૧ વર્ષ રાખીને ૭નો ગુણક અપનાવવો જોઈએ.ઉચ્ચ કોર્ટે એવું માન્યું હતું કે મૃતક કુંવારા હોવાથી વ્યક્તિગત ખર્ચને કારણે ૫૦ ટકા કપાત થવી જોઈએ.ઉપરોક્ત આધાર પર, ઉચ્ચ કોર્ટે

મૃતકની વાર્ષિક આવકની ગણતરી ૪૮૦૦૦૦ રૂપિયા કરી હતી; ભવિષ્યની સંભાવનાઓના આધારે આવકમાં ૫૦ ટકાનો વધારો કરીને ૭૨૦૦૦૦ રૂપિયા કરી હતી, વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે ૩૬૦૦૦૦ રૂપિયાની રકમ બાદ કરી હતી અને ૭ના ગુણકના આધારે કુલ ૨૫૦૦૦૦ રૂપિયાનું વળતર મેળવ્યું હતું.પ્રેમ અને સ્નેહ ગુમાવવા માટે બે દાવેદારોમાંથી દરેકને ચૂકવવાપાત્ર રકમ વધારીને ૫૦,૦૦૦ રૂપિયા કરવામાં આવી હતી અને અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ માટે ૨૫૦૦૦ રૂપિયાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.તદનુસાર, ઉચ્ચ કોર્ટે દર વર્ષે ૯ ટકાના વ્યાજ સાથે કુલ ૨૬,૪૫,૦૦૦ રૂપિયાનું વળતર આપવાનો આદેશ આપ્યો છે.

૬. અપીલના સમર્થનમાં જે મુખ્ય આધારની વિનંતી કરવામાં આવી છે તે એ છે કે ઉચ્ચ કોર્ટે ૭ નો ગુણક લાગુ કરવામાં ભૂલ કરી છે.અકસ્માત સમયે મૃતકની ઉંમર ૨૯ વર્ષની હોવાથી, વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે લાગુ કરવા માટેનો સાચો ગુણક ૧૭ હશે.

૮. નેશનલ ઈન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ પ્રણય સેઠી, (૨૦૧૭) ૧૩ સ્કેલ ૧૨ અને સરલા વર્મા વિરુદ્ધ દિલ્લી પરિવહન નિગમ, (૨૦૦૯) ૬ એસસીસી ૧૨૧ના ચુકાદાના સંદર્ભમાં, આ કોર્ટના બંધારણીય ખંડપીઠે મૃતકની ઉંમરને ધ્યાનમાં રાખીને વર્તમાન કેસમાં લાગુ કરવા માટેનો સાચો ગુણક ૧૭ હશે.ભવિષ્યની સંભાવનાઓના સંદર્ભમાં, ૫૦ ટકા વધારાની ખાતરી આપવામાં આવશે.ઉપરોક્ત આધાર પર અને વ્યક્તિગત ખર્ચ (મૃતક કુંવારા હોવાથી) માટે ૫૦ ટકાની કપાત કરીને, કુલ વળતર ૬૧,૨૦,૦૦૦/- રૂપિયા હશે.પરંપરાગત હેડના કારણે ઉમેરો કર્યા પછી, કુલ વળતર ૬૧,૯૦,૦૦૦/- રૂપિયા ગણવામાં આવશે.ઉપરોક્ત રકમ પર દાવો અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી દર વર્ષે ૯ ટકાના દરે વ્યાજ લાગશે.ફાળવણી ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાની દ્રષ્ટિએ હાથ ધરવામાં આવશે.”

પ્રવીણકુમાર જેસાંગભાઈ ચૌધરી (ઉપરોક્ત) ની વિધવા પિંકીબેનના કેસમાં આ કોર્ટની સંકલન બેન્ચના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૮ જે નીચે મુજબ છે:

“૮. વિનય વિદ્યાલય મંદિર, માધ્યમિક શાળા, ખોડાના આચાર્યના પુરાવા દર્શાવે છે કે ૧૧/૦૩/૨૦૦૫ પર મૃતક ૪૦૦૦ રૂપિયાના નિશ્ચિત પગાર પર શાળામાં જોડાયો હતો અને સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે ૧૧/૦૩/૨૦૧૦ પરના સરકારી નિયમો અને નિયમો અનુસાર, તે સંપૂર્ણ પગાર માટે હકદાર હતો, અને તેમના શાળાના રેકૉર્ડ મુજબ, જે મૃતક જીવતો હોત અને ૩૧/૧૨/૨૦૨૩ પર શિક્ષક તરીકે નોકરી કરતો હોત, તો તેણે ૪૫,૮૫૯/- રૂપિયાનો પગાર મેળવ્યો હોત. સાક્ષી લેટર પેડ પર શાળાનું પ્રમાણપત્ર લાવ્યા હતા, જે પ્રદર્શન ૩૪માં રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યું હતું. કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં, આચાર્યએ જણાવ્યું હતું કે તેઓ મૃતકને વ્યક્તિગત રીતે ઓળખતા ન હતા અને તેમણે જે વિગતો આપી હતી તે રેકૉર્ડ મુજબ હતી. મૃતક તેમની હાજરીમાં સેવા આપી ન હતી. તેમણે પુષ્ટિ કરી હતી કે મૃતક-પ્રવીણકુમાર, ગુજરાત સરકારના નિયમો અનુસાર, પાંચ વર્ષના નિશ્ચિત પગાર પર હતા, જે ૪૦૦૦ રૂપિયા હતા. સાક્ષીને એક સૂચન આપવામાં આવ્યું હતું, કે તે જરૂરી ન કહી શકાય, કે તેને કાયમી બનાવવામાં આવ્યો હોત, તે સૂચનને સાક્ષીએ નકારી કાઢ્યું હતું. અસંતોષકારક કામગીરી અને શરતના ઉદ્દંઘનને લગતા નિયમો મૃતકને

નોકરીની સમાપ્તિ માટેની પ્રક્રિયાને આધિન હોત, પરંતુ સાક્ષીને તેની સેવાની મુદત દરમિયાન મૃતકના કોઈપણ અયોગ્ય વર્તન વિશે કોઈ પ્રશ્ન નહોતો, ન તો તેની સામે શરૂ કરવામાં આવેલી કોઈપણ શિસ્તભંગની કાર્યવાહીના કોઈ પુરાવા રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવ્યા હતા.કાયદો સંભાવનાઓની કોઈ પણ ધારણાની કદર કરતો નથી, અને, તે સાબિત કરવા માટે કે તેને તેની નોકરીમાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યો હોત, તેને રેકૉર્ડ પર નક્કર પુરાવાની જરૂર છે.”

ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, રૂપિયા ૧૫૦૦૦ને મૃતકની માસિક આવક તરીકે ગણવા જોઈએ અને વાર્ષિક તે રૂપિયા ૬૦૦૦૦ થશે; અને સરલા વર્મા વિરુદ્ધ દિલ્હી પરિવહન નિગમ (૨૦૦૯) ૬ એસ. સી. સી. ૧૨૧ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને ૪૦ ટકા સંભવિત આવક ઉમેરીને, જેની વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા યોગ્ય રીતે ગણતરી કરવામાં આવી ન હતી, તે રૂપિયા ૨૪૦૦૦ થશે, અને તેથી, કુલ વાર્ષિક આવક રૂપિયા ૮૪૦૦૦ આવે છે.મૃતકની ઉંમર આશરે ૩૫ વર્ષની હોવાથી અને તેના પર ચાર આશ્રિતો/મૂળ દાવેદારો હોવાથી, ચોથો ભાગ વ્યક્તિગત ખર્ચ તરીકે કાપવો યોગ્ય રહેશે અને તેથી તે ૨૧૦૦૦ રૂપિયા થશે.આથી, આવક વાર્ષિક ૬૩૦૦૦ રૂપિયા થશે અને મોટર વાહન અધિનિયમની અનુસૂચિ અનુસાર ૧૬ ગુણક લાગુ

થશે તેમજ સરલા વર્મા વિરુદ્ધ દિલ્લી પરિવહન નિગમ (૨૦૦૯) ૬ એસ. સી. સી. ૧૨૧ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તર લાગુ થશે, તે નિર્ભરતાના નુકસાન તરીકે ૧૦૦૮૦૦૦ રૂપિયા થશે, જે દાવેદારોને આપવાનું જરૂરી છે.

૬.૨ વધુમાં, પ્રણય શેઠી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તરને ધ્યાનમાં રાખીને, સંપત્તિના નુકસાન અને અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ હેઠળ સામાન્ય અને બિન-આર્થિક નુકસાન તરીકે, જો આપણે અનુક્રમે ૧૮૧૫૦ રૂપિયા અને ૧૮૧૫૦ રૂપિયા આપીએ, જે ન્યાયી અને યોગ્ય વળતર હશે.

૬.૩ વધુમાં, મૃતકના ચાર આશ્રિતો છે.તેથી, યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ સતિન્દર કૌર @સતવિંદર કૌરના કેસમાં (૨૦૨૧) ૧૧ એસ. સી. સી. ૭૮૦ માં નોંધાયેલા માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણય અનુસાર, દરેક મૂળ દાવેદાર/આશ્રિતને ૪૦,૦૦૦ રૂપિયા અને ૧૦ ટકા વધારો, જે દરેક મૂળ દાવેદાર/આશ્રિતને સાહચર્ય નુકસાન બદલ વળતર તરીકે ૪૮૪૦૦ રૂપિયા આવે છે, જે દાવેદારોને આપવામાં આવે છે.

ક.જ વધુમાં, એ નોંધવામાં આવે છે કે ટ્રિબ્યુનલે જણાવ્યું છે કે એસ. ટી. બસ ચાલક ૯૦ ટકા અને મોટરસાયકલ ચાલક ૧૦ ટકા સુધી બેદરકારી દાખવે છે.તે મૃતકની સંયુક્ત બેદરકારીનો કેસ છે, કારણ કે મૃતક પાછળની સીટ પર સવાર હતો.

ક.પ તેથી, કુલ વળતર નીચે મુજબ હશે, જે દાવેદાર મેળવવા માટે હકદાર છે.

| વિગતો                                | રકમ (રૂ.)   |
|--------------------------------------|-------------|
| ભવિષ્યની આવકની ખોટ                   | ૨૪,૩૦,૦૦૦/- |
| સંપત્તિનું ગુકસાન                    | ૧૮,૧૫૦/-    |
| અંતિમ સંસ્કારનો ખર્ચ                 | ૧૮,૧૫૦/-    |
| સાહચર્ય ગુકસાન બદલ વળતર              | ૧૯૬,૮૦૦/-   |
| કુલ.                                 | ૨૫,૬૩,૧૦૦/- |
| ઓછું:જે રકમ પહેલેથી જ આપવામાં આવી છે | ૨,૩૫,૦૦૦/-  |
| વધારાની રકમ જે આપવામાં આવે છે        | ૨૩,૨૮,૧૦૦/- |

ગ. તેથી, હું માનું છું કે દાવેદાર ઉપર જણાવ્યા મુજબ વળતરની કુલ રકમ મેળવવા માટે હકદાર છે, જે ન્યાયના ઉદ્દેશોને પૂર્ણ કરશે.

૮. ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, નીચેનો આદેશ પસાર કરવામાં આવે છે.

૮.૧ અપીલ આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૮.૨ ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ પરિવહન નિગમને આ આદેશ પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી છ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર, દાવો અરજીની તારીખથી તેની પ્રાપ્તિ સુધી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નક્કી કરાયેલ વ્યાજ અને ખર્ચ સાથે, ઉપર સૂચવ્યા મુજબ વધેલી રકમ સહિત, જો હજુ સુધી જમા કરવામાં ન આવી હોય તો, આ આદેશ પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી છ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર જમા કરાવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે. ટ્રિબ્યુનલના બાકીના નિર્દેશો સમાન રહે છે.

૮.૩ ટ્રિબ્યુનલ યોગ્ય ચકાસણી પછી અને યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા પછી, એફ. ડી. આર. અને/અથવા ટ્રિબ્યુનલ (વધેલી રકમ સહિત) માં પડેલી સંપૂર્ણ રકમ, તેના પર ઉપાર્જિત વ્યાજ સાથે, જો કોઈ હોય તો, દાવેદારોને એકાઉન્ટ પેયી ચેક/એન. ઇ. એફ. ટી./આર. ટી. જી. એસ. દ્વારા વિતરિત કરશે.

૮.૪ એસ. ટી. કોર્પોરેશન માટે કાયદા અનુસાર મોટરસાયકલના માલિક પાસેથી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદામાં કરવામાં આવેલી ફાળવણી મુજબ વ્યાજ અને ખર્ચ સાથે યોગ્ય રકમ વસૂલવાની છૂટ રહેશે., (૨૦૧૫) ૯

એસ. સી. સી. ૨૭૩ માં નોંધાયેલા ખેનેઈ વિરુદ્ધ ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને.

૮.૫ ચૂકવણી કરતી વખતે, ટ્રિબ્યુનલ નિયમો/કાયદા અનુસાર, જો ચૂકવણી નહીં કરે તો કોર્ટની ફી બાદ કરશે.

૮.૬ રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી સંબંધિત ટ્રિબ્યુનલને તાત્કાલિક પરત મોકલવામાં આવે.

(સંદીપ એન. ભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તિ)

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.